

OBSAH

Úvod (J. Dunovský)	9
1 Vývoj a pojetí sociální pediatrie (J. Dunovský)	11
1.1 Vznik a vývoj pediatrie	11
1.2 Pojetí, obsah a rozsah sociální pediatrie	17
2 Zdraví jako biosociální jev (V. Břicháček)	27
2.1 Vymezení pojmu	27
2.2 Definice zdraví	28
2.3 Zdraví rodiny	30
3 Sociální demografie, rodina a dítě (V. Srb)	32
4 Dítě, dětství a jeho postavení ve společnosti, jeho vývoj a chápání (J. Dunovský)	40
4.1 Úvod	40
4.2 Dětství	40
4.3 Vztah rodiče – děti	41
4.4 Etapy poznávání dítěte a dětství z hlediska historického	42
5 Potřeby dítěte z hlediska sociálně pediatrického (J. Dunovský, Z. Matějček, V. Břicháček)	49
5.1 Potřeby, požadavky a práva dítěte a jejich uspokojování	49
5.2 Základní potřeby dítěte	49
5.3 Uspokojování potřeb dítěte a základní východiska péče o ně ..	53
6 Úmluva o právech dítěte (J. Dunovský)	55
6.1 Století práv dítěte	55
6.2 Úmluva o právech dítěte a Světová deklarace o přežití, ochraně a rozvoji dítěte	56
7 Genetické aspekty vývoje dítěte (M. Kučerová)	63
7.1 Dělení genetických poruch	63
7.2 Souhrn	66

8 Raný vztah matky s dítětem (V. Břicháček)	68
8.1 Vymezení pojmu	68
8.2 Problémy raného vztahu matka – dítě	71
8.3 Dlouhodobé důsledky vztahu matka – dítě	72
8.4 Závěr	74
9 Socializace dítěte (J. Dunovský)	76
9.1 Základní charakteristiky socializace	76
10 Socializační proces (Z. Matějček)	82
10.1 Rodičovské postoje	82
10.2 Jednotlivá období	82
11 Rodina (J. Dunovský, J. Kovařík)	91
11.1 Definice rodiny	91
11.2 Funkce rodiny	92
11.3 Vývoj rodiny	93
12 Poruchy rodiny ve vztahu k dítěti (J. Dunovský)	101
12.1 Definice poruch rodiny	101
12.2 Členění rodinných poruch	102
12.3 Diagnostika rodinných poruch	105
13 Rodičovství a jeho poruchy (Z. Dytrych)	111
13.1 Vznik rodičovství, rozhodovací proces	111
13.2 Poruchy rodičovství	112
13.3 Závěr	120
14 Komunikace s dětským pacientem a jeho rodiči (Z. Matějček)	122
14.1 Langmeierovo poradenské schéma	122
14.2 Jak využít komunikačních nástrojů	125
14.3 Osobnost lékaře a Thielenovo schéma	129
15 Děti ve zvláště obtížných situacích (J. Kovařík)	132
15.1 Světová deklarace o přežití dětí, jejich ochraně a rozvoji	132
15.2 Komu náleží děti a dětství	133
15.3 Chtěnost, nechtěnost a pojetí člověka	134
15.4 Životní styl	135
15.5 Mapování, monitorování a víceúrovňová prevence	149
16 Sociálně maladaptované děti a mladiství (V. Břicháček)	151
16.1 Vymezení pojmu	151
16.2 Preventivní opatření a obranné mechanismy	158

17 Psychické a sociální důsledky nemoci a zdravotního postižení dítěte (Z. Matějček)	159
17. 1 Činitelé, které nutno brát v úvahu	159
17. 2 Běžná horečnatá onemocnění dětského věku	165
17. 3 Nemoci provázené bolestmi	166
17. 4 Nemoci provázené záchvaty	166
17. 5 Vleklá a chronicky probíhající onemocnění	167
17. 6 Mentální retardace	167
17. 7 Nemoci a poruchy geneticky podmíněné a vrozené	171
17. 8 Nemoci s nepříznivou prognózou	172
17. 9 Úmrtí dítěte	175
18 Úrazy dětí (L. Pelech)	178
18. 1 Úrazy jako celospolečenský problém	178
18. 2 Úrazy dětí a mládeže	179
18. 3 Druhy zranění	180
18. 4 Místo úrazu	182
18. 5 Rizikové aktivity	183
18. 6 Věkové zvláštnosti a rizika	185
19 Specifické problémy romského dítěte (J. Šulová, J. Dunovský)	188
19. 1 Proces socializace romského dítěte v širším kontextu	188
19. 2 Výchovné principy minority a začleňování do systému většinové populace	193
20 Infekce virem lidské imunodeficiency u dětí (M. Staňková, H. Rozsypal) ..	197
20. 1 Epidemiologická situace a etiopatogeneze	197
20. 2 Klinické příznaky	200
20. 3 Terapie, profylaxe a prevence	201
20. 4 Závěr	207
21 Rozvody a děti (Z. Dytrych)	209
21. 1 Teoretické aspekty	209
21. 2 Zmírnění důsledků rozvodu a jejich vlivu na děti	212
22 Děti žijící mimo vlastní rodinu (J. Dunovský)	220
22. 1 Charakteristika dětí, ocitajících se mimo vlastní rodinu	221
22. 2 Prognóza stavu a vývoje dítěte mimo rodinu a jeho terapie	224
22. 3 Systém péče o děti, ocitnuvší se mimo vlastní rodinu	225
22. 4 Závěr	233

23 Týrané, zneužívané a zanedbávané dítě (J. Dunovský)	235
23.1 Co je to syndrom CAN	235
23.2 Diagnostika syndromu CAN	237
23.3 Terapie syndromu CAN	239
23.4 Prevence syndromu CAN	241
23.5 Závěr	241
24 Zneužívání drog u dětí a mladistvých (P. Bém)	243
24.1 Teoretické aspekty	243
24.2 Závislost na drogách a její příčiny	246
24.3 Zásady efektivní primární prevence	248
24.4 Závěr	251
25 Děti uprchlíci (P. Tychtl)	253
25.1 Právo azylu a situace v České republice	253
25.2 Specifická práva dětí uprchlíků	255
25.3 Péče o děti uprchlíky	257
26 Sociální dávky pro rodiny pečující o dítě se zdravotním postižením (P. Niederle)	258
26.1 Životní minimum	259
26.2 Státní sociální podpora	259
26.3 Dávky důchodového pojištění	262
26.4 Dávky sociální péče	262
26.5 Závěr	266
27 Mezinárodní spolupráce v péči o děti (L. Kukla)	267
27.1 Světová zdravotnická organizace WHO - World Health Organization	267
27.2 Nevládní organizace a péče o dítě	270
27.3 Sociální pediatrie dle mezinárodního pojetí	272
27.4 Závěr	273
Rejstřík	275